

Algemeen veiligheids-, gezondheids- en
milieureglement voor Contractanten
bij de uitvoering van opdrachten voor Electrabel nv

INHOUD

1	Doelstelling.....	4
2	Algemene VGM-regels.....	5
2.1	Naleving van wettelijke voorschriften.....	5
2.2	Managementsystemen veiligheid, gezondheid en milieu.....	5
2.3	Onderaanneming.....	5
2.4	Veiligheids- gezondheids- en milieu (VGM) pijlers.....	6
2.4.1	No Life at Risk.....	6
2.4.2	No Mind at Risk.....	8
2.4.3	No Asset at risk.....	8
2.5	Taal.....	8
2.6	Specifieke beleidsmaatregelen: alcohol, verboden middelen, rookverbod.....	8
2.7	Uitzendkrachten en studenten.....	8
2.8	Arbeidstijd.....	8
2.9	Milieuaspecten.....	8
3	Organisatie van de opdrachten.....	9
3.1	Verantwoordelijkheden en rollen.....	9
3.2	Supervisie en coördinatie.....	9
3.3	Informatieplicht van de Contractant.....	10
3.3.1	Vorbereiding van de werken:.....	10
3.3.2	Vóór aanvang van de werken:.....	10
3.3.3	Tijdens de werken:.....	11
3.3.4	Na de werken:.....	11
3.4	Identificatie.....	11
3.5	Toegang.....	12
3.6	Camera's - Videocamera's - Mobiele telefoons - Soortgelijke apparaten.....	12
3.7	(Werk)vergunningen en last-minute risicoanalyse (LMRA).....	13
3.8	Werkpostinrichting.....	13
4	Voorschriften inzake arbeidsmiddelen en gevaarlijke producten gebruikt door de Contractant....	14
4.1	Algemene regels.....	14
4.2	Steigers.....	14
4.3	Keuze en gebruik van Persoonlijke BeschermingsMiddelen (PBM).....	15
4.4	Keuze en gebruik van gevaarlijke producten.....	15
4.4.1	Algemeen.....	15
4.4.2	CMR/Asbest.....	15
4.4.3	Opslag.....	15
4.4.4	REACH.....	16
5	Incidenten, ongevallen en noodsituaties.....	17
5.1	Incidenten en arbeidsongevallen.....	17

5.2	Milieu-incidenten en -ongevallen	17
5.3	Noodsituaties	17
6	Rechtvaardige veiligheids- en gezondheidscultuur.....	18
7	Evaluatie.....	19

1 DOELSTELLING

De hieronder beschreven maatregelen hebben betrekking op opdrachten uitgevoerd op aanvraag of voor rekening van de Opdrachtgever zoals gedefinieerd in de Algemene Voorwaarden van de Opdrachtgever. Dit document **vult de Algemene Voorwaarden voor de aankoop van Goederen, Diensten en Werken aan** met bepalingen die specifiek zijn voor België.

Onder "Contractant(en)" of "Opdrachtnemers" in dit document wordt verstaan, de entiteit of entiteiten en hun wettelijke opvolgers die in de Bijzondere Voorwaarden worden genoemd als contractant, aannemer, onderaannemer, leverancier, dienstverlener, verkoper, of nog anders en die krachtens de Overeenkomst verantwoordelijk zijn voor de levering van de Goederen en/of de uitvoering van de Diensten of Werken, zoals gedefinieerd in de Algemene Voorwaarden van Electrabel .

Dit document heeft ook tot doel de veiligheids-, gezondheids- en milieuvoorschriften nader te omschrijven voor de Contractant. Het moet hem toelaten zijn werknemers en eventuele onderaannemers de nodige informatie te verstrekken met betrekking tot de risico's en de toepasselijke maatregelen met betrekking tot de veiligheid, de gezondheid en het welzijn van de werknemers en het milieu bij de uitvoering van hun taken in de inrichting van de Opdrachtgever.

De Contractant is verplicht om de relevante informatie aan zijn werknemers en eventuele onderaannemers en zelfstandigen door te geven zodat alle werkzaamheden, leveringen en diensten in opdracht van de Opdrachtgever, door de Contractanten, onderaannemers en hun respectievelijke werknemers, in veilige, gezonde en milieuvriendelijke omstandigheden en conform dit reglement kunnen verlopen.

Door de aanvaarding van de Bestelling stemmen de Contractant en bijgevolg zijn onderaannemers ermee in gebonden te zijn door dit veiligheids-, gezondheids- en milieureglement (VGM).

2 ALGEMENE VGM-REGELS

2.1 Naleving van wettelijke voorschriften

Alle toepasselijke wettelijke bepalingen inzake veiligheid, gezondheid en milieu zijn van toepassing, in het bijzonder maar niet beperkt tot:

- de wet van 4 augustus 1996 betreffende het welzijn van de werknemers bij de uitvoering van hun werk en de uitvoeringsbesluiten hiervan;
- de Codex over het welzijn op het werk;
- het ARAB (Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming);
- het AREI (Algemeen Reglement op de Elektrische Installaties);
- het Koninklijk Besluit van 25 januari 2001 betreffende de tijdelijke of mobiele bouwplaatsen;
- het koninklijk Besluit van 21 april 2016 betreffende het op de markt brengen van apparaten en beveiligingssysteem bedoeld voor gebruik op plaatsen waar ontploffingsgevaar kan heersen (ATEX);
- het VLAREM, VLAREMA¹, VLAREBO² en de desbetreffende besluiten (Vlaanderen);
- de in het Brussels Hoofdstedelijk Gewest geldende milieuwetgeving en de verschillende besluiten ter zake (Brussel);
- de in Wallonië geldende milieuwetgeving en de besluiten ter zake (Wallonië);
- toepasselijke Europese regelgeving;
- de plaatselijk geldende regelgeving, bijvoorbeeld wanneer bouwplaatsen vallen onder de wetgeving betreffende waterwingebieden, Natura 2000-gebieden, beschermde sites, ...

2.2 Managementsystemen veiligheid, gezondheid en milieu

De Opdrachtgever kiest bij voorkeur Contractanten die beschikken over een gecertificeerd ISO-, VCA- of gelijkwaardig managementsysteem inzake veiligheid, gezondheid en milieu.

De Contractant past hetzelfde criterium toe voor eventuele onderaannemers die geselecteerd worden.

2.3 Onderaanneming

De Contractant zal geen werken of diensten uitbesteden aan een onderaannemer zonder voorgaande goedkeuring van de Opdrachtgever. Bijgevolg dient de Opdrachtgever elke onderaannemer formeel goed te keuren. Het niveau van onderaanneming is beperkt tot 2.

OPDRACHTGEVER > CONTRACTANT (N1) > ONDERAANNEMER (N2)

Uitzonderlijk kan een afwijking toegestaan worden volgens de vastgelegde procedure.

De Contractant moet kunnen aantonen dat de VGM-regels van de Opdrachtgever een contractuele vereiste zijn met zijn onderaannemer en dat deze kan voldoen aan deze vereisten. De Contractant voorziet voor iedere onderaannemer een startwerkvergadering waarin o.a. de VGM-regels van de Opdrachtgever aantoonbaar worden toegelicht.

¹ VLAREMA: VLAams REglement betreffende het duurzaam beheer van Materiaalcringlopen en Afvalstoffen

² VLAREBO: VLAams REglement voor BOdemsanering.

2.4 Veiligheids- gezondheids- en milieu (VGM) pijlers

2.4.1 No Life at Risk

De Contractant informeert zijn werknemers en alle Onderaannemers over de 5 basisprincipes van het "No Life at risk" programma. De communicatie kan gebeuren een via een toolbox-meeting, flyers en/of elk ander geschikt middel. De 5 basisprincipes moeten door de Contractant in het VGM-plan opgenomen worden (zie paragraaf 3.3).

Afbeelding 1: de 5 basisprincipes van het "No Life at risk" programma

De onderstaande 9 levensreddende regels dienen te allen tijde door iedereen toegepast te worden.

DO's

KLIK UZELF VAST

Bevestig uw veiligheidsharnas wanneer u werken op hoogte uitvoert

STAP OPZIJ

Blijf uit het traject van bewegende voertuigen, installaties of machines

CHECK

Controleer vóór het uitvoeren van werken altijd de afwezigheid van energie (mechanisch, chemisch, elektrisch, vloeistoffen onder druk, enz.)

VERZEKER U

Daal enkel af in een sleuf wanneer er een aangepaste versteviging is aangebracht

CONTROLEER

Ga na, alvorens een besloten ruimte te betreden, of de atmosfeer tijdens de volledige interventie gecontroleerd en bewaakt wordt

DON'Ts

WACHT

Controleer vóór het uitvoeren van werken met een hittepunt of er geen brand- of ontploffingsgevaar is

KIJK UIT

Loop niet onder een last of blijf niet onder een last staan

VERBODEN

Werk of rij niet onder de invloed van alcohol of drugs

STOP

Bedien GSM of andere telecommunicatiemiddelen niet aan het stuur

9 eenvoudige regels die uw leven kunnen redden

NO LIFE AT RISK

Respecteer altijd deze levensreddende regels

Afbeelding 2: de 9 levensreddende regels

2.4.2 No Mind at Risk

Volgens het 'No mind at risk' principe van ENGIE staat de mens centraal. In dit kader wordt van de Contractant verwacht om in te zetten op onder meer:

- respect voor de werkomgeving en zowel de interne als externe collega's;
- constructieve dialoog;
- teamwerk.

2.4.3 No Asset at risk

In het kader van het 'No asset at risk' principe van ENGIE zal de Contractant:

- geen enkele actie ondernemen die de integriteit van de installaties in gevaar kan brengen;
- enkel acties uitvoeren waarvoor toestemming is bekomen.

2.5 Taal

De Vertegenwoordiger van de Contractant en onderaannemer, de werkleiders en de VGM adviseurs hebben een goede kennis van de taal van de regio of van het Engels. De werkleider spreekt de taal van de werkuitvoerders.

Alle VGM documentatie wordt in de taal van de regio of in het Engels opgesteld.

2.6 Specifieke beleidsmaatregelen: alcohol, verboden middelen, rookverbod

Er is een nultolerantie op het gebruik en onder invloed zijn van alcohol of verboden middelen (drugs). Roken (incl. vaping) is niet toegestaan, tenzij in de daartoe voorbehouden en gesignaleerde zones.

2.7 Uitzendkrachten en studenten

Als algemene regel laat de Opdrachtgever geen **uitzendkrachten of studenten** toe onder het personeel van de Contractant. Indien de Contractant echter om specifieke redenen een beroep wenst te doen op uitzendkrachten of studenten voor bepaalde werken, is deze tewerkstelling onderworpen aan een **voorafgaand schriftelijk akkoord** van de Opdrachtgever.

De **risicoanalyse** van de Contractant moet rekening houden met de aan deze doelgroepen verbonden risico's, overeenkomstig de wettelijke voorschriften.

2.8 Arbeidstijd

De arbeidstijd mag het bij wet vastgestelde aantal uren per dag en per week niet overschrijden. De Opdrachtgever heeft het recht te controleren of de Contractant deze bepalingen naleeft.

Voor meer informatie wordt verwezen naar: [Arbeidsduur en rusttijden - Federale Overheidsdienst Werkgelegenheid, Arbeid en Sociaal Overleg \(belgium.be\)](#)

2.9 Milieuaspecten

De Contractant neemt steeds de passende preventieve maatregelen om **verontreiniging** van het milieu (bv. uitstoot naar de lucht, bodem of water) te **voorkomen**, zoniet maximaal te beperken.

De maatregelen voor **afvalbeheer** worden toegepast volgens de hieronder vermelde hiërarchie:

- vermijden
- hergebruiken
- recycleren
- verwerken

In geval van nalatigheid zal de Opdrachtgever het afval op kosten van de Contractant laten ophalen. Alle afval moet selectief ingezameld worden.

3 ORGANISATIE VAN DE OPDRACHTEN

De Contractant zal een organisatie opzetten die hem in staat stelt de toepasselijke wetgeving en de VGM-regels in dit document na te leven.

3.1 Verantwoordelijkheden en rollen

Minimaal dienen volgende rollen inzake veiligheid, gezondheid en milieu ingevuld te worden:

- De **hiërarchische lijn** neemt zijn verantwoordelijkheden zoals opgenomen in de wetgeving van toepassing in België. Zij staat tevens in voor de correcte implementatie van de vereisten vastgelegd in dit document.
- De **VGM adviseur** beschikt over de nodige kwalificaties en is op de hoogte van de wetgeving van toepassing in België. Indien nodig laat deze zich bijstaan door een Externe Dienst voor Preventie en Bescherming. De VGM adviseur wordt betrokken bij :
 - de opmaak van het VGM plan,
 - de identificatie van de gevaren,
 - de analyse van de risico's,
 - het bepalen van de preventie maatregelen rekening houdend met de vastgelegde werkmethode,
 - het onderzoek en de rapportering van incidenten en ongevallen,
- De **VGM supervisor** ziet toe op een veilige uitvoering van de werkzaamheden conform de vastgelegde werkmethode. Deze instrueert de uitvoerders aangaande de 5 basisprincipes van het No Life At Risk programma en de rechtvaardige veiligheids- en gezondheidscultuur. Deze evalueert de risico's en bespreekt de preventie maatregelen voorafgaand met de uitvoerders en controleert het begrip ervan.
- De **uitvoerders** zijn verantwoordelijk voor hun eigen veiligheid en de veiligheid van hun collega's. Ze passen de 5 basisprincipes toe en zijn op de hoogte van de rechtvaardige veiligheids- en gezondheidscultuur. Ze maken correct gebruik van de PBM's en kennen de noodprocedures.

De Contractant en onderaannemer stellen voor de start van de werkzaamheden een VGM aanspreekpunt (SPOC) aan.

3.2 Supervisie en coördinatie

De Contractant zorgt voor voldoende toezicht in functie van het risico, de werkomgeving (Bvb: afgezonderde tewerkgestelde) en competenties van de werkuvoerders.

Alle rollen bepaald in 3.1 voeren regelmatig VGM controles uit.

Indien van toepassing (bvb. bij interfererende werken) zal de Opdrachtgever de VGM-aspecten coördineren.

De Contractant moet onmiddellijk gevolg geven aan de door de Opdrachtgever gemaakte VGM-opmerkingen. Zo niet heeft de Opdrachtgever het recht om zijn activiteiten op te schorten tot de gevaarlijke situatie verholpen is. Indien de inbreuk niet opgelost wordt, kan de Opdrachtgever de nodige maatregelen nemen op kosten van de Contractant.

De Opdrachtgever en de Contractant moeten regelmatig al dan niet geplande (gezamenlijke) inspecties uitvoeren.

De resultaten moeten gedocumenteerd en uitgewisseld worden tussen de Opdrachtgever, de Contractant en elk van de Onderaannemers.

3.3 Informatieplicht van de Contractant

3.3.1 Voorbereiding van de werken:

Informatieoverdracht

- De gegevens van de contactpersoon van de Opdrachtgever zullen schriftelijk aan de Contractant worden meegedeeld.
- Er zal een overleg (eventueel inclusief een gezamenlijk plaatsbezoek) plaatsvinden met als doel inzicht te krijgen in de uit te voeren werken en de bijbehorende VGM-risico's, zodat de juiste beheersmaatregelen kunnen worden genomen.
- De voor de locatie specifieke risico's worden besproken. Zij leiden tot concrete afspraken over preventiemaatregelen die tijdens het werk in acht zullen worden genomen (bv. werken in een ATEX-zone, werken met chemische stoffen, lawaai, blootstelling aan stof, koelcircuits, elektrische gevaren,....)

VGM-plan

De Contractant stelt een veiligheids-, gezondheids- en milieuplan (VGM-plan) op en bezorgt dit 14 dagen vóór de start van de werken aan de contactpersoon van de Opdrachtgever. Dit document moet gebaseerd zijn op de inbreng van de Opdrachtgever voor de locatie gebonden risico's en de inbreng van de Contractant voor de risico's met betrekking tot zijn activiteiten. Opmerkingen kunnen door de Opdrachtgever gegeven worden op de inhoud en de kwaliteit van het ontvangen VGM-plan. Indien de Opdrachtgever dit vereist zal het VGM-plan door de contractant aangepast/aangevuld worden.

Indien het VGM-plan niet tijdig aangeleverd wordt of indien het niet voldoet aan onderstaande minimale eisen kunnen de werken door de Contractant niet aangevat worden.

Het VGM-plan bevat **ten minste** de volgende informatie:

- Organisatorische aspecten: Wie zijn de betrokken personen (cf 3.1), onderaannemers, ...
- Toepassing van de 5 basisprincipes van No Life at Risk van ENGIE (cf punt 2.4)
- Het erkennings- en sanctiebeleid van de Contractant
- De communicatietaal tussen de Opdrachtgever en Contractant en de onderaannemer
- De VGM-risico-analyse en preventiemaatregelen in verband met de uit te voeren taken in elke fase van het werk (constructie, indienststelling, exploitatie, onderhoud,...)
- De milieuaspecten/mogelijke milieueffecten, rekening houdend met de geplande werken.
- De VGM-noodmaatregelen
- Werkmethoden
- Opleidingsvereisten voor bevoegde personen voor risicovolle taken
- Overzicht van arbeidsmiddelen en hoe deze beheerd worden op vlak van externe en interne keuring/controles
- Andere voor zover van toepassing:
 - o vergunningen
 - o werfinrichtingsplan
 - o verkeerssignalisatieplan
 - o KLIP-KLIM
 - o hijsplan
 - o ...

Indien een onderaannemer wordt ingeschakeld, dan zorgt de Contractant ervoor dat de activiteit van de onderaannemer geïntegreerd wordt in het aangeleverde VGM-plan.

3.3.2 Vóór aanvang van de werken:

- De nodige certificaten (opleidingen, keuringen, etc.) worden door de Contractant ter beschikking gesteld.
- De opdracht wordt met de uitvoerders besproken.
- Er wordt een LMRA uitgevoerd.

3.3.3 Tijdens de werken:

- Indien er VGM-risico's zijn die niet vooraf werden geïdentificeerd en besproken en er bijgevolg passende preventieve maatregelen ontbreken, moet de Contractant: **de werken STOPZETTEN**, de contactpersoon van de Opdrachtgever op de hoogte brengen om samen deze risico's te evalueren, passende maatregelen te definiëren en de werkmethode te herzien.
- De Contractant woont de coördinatie- of overlegvergaderingen bij waar hij uitgenodigd wordt. De Contractant moet de tijdens deze overlegmomenten besproken VGM-informatie delen met zijn werknemers en onderaannemers.
- De Contractant neemt deel aan de VGM-rondgangen.
- De Contractant houdt toolbox meetings.
- De Contractant en waar van toepassing de onderaannemer nemen deel aan het bespreken van VGM-incidenten, -ongevallen en onveilige situaties.
- Elk incident (arbeidsongevallen, bijna-ongevallen, inbreuken op Levensreddende Regels, eerste hulp, gevaarlijke situaties, milieu-incidenten en -ongevallen,...) moet **onmiddellijk** worden gemeld aan de contactpersoon van de Opdrachtgever (zie §5.1 voor meer details).

3.3.4 Na de werken:

- De Contractant kan worden gevraagd deel te nemen aan een evaluatie.
- In voorkomend geval verstrekt de Contractant alle nodige opleidingen en informatie aan de Opdrachtgever: as-buult plannen, gebruikshandleidingen, inspectiecertificaten, afvalverwijderingscertificaten, ...

3.4 Identificatie

De Contractant verzekert dat hij voldoet aan alle toepasselijke voorschriften inzake sociale zekerheid, zowel voor zijn eigen werknemers als voor onderaannemers. Hiertoe zullen de nodige identificatiedocumenten worden verstrekt overeenkomstig de afspraken met de contactpersoon van de Opdrachtgever.

Onverminderd andere formulieren of certificaten die kunnen worden geëist, zal de Contractant automatisch en zonder uitdrukkelijk verzoek van de Opdrachtgever onder meer de volgende documenten aanleveren alvorens toegang te krijgen tot de site:

- a) voor werknemers:
 - het **A1-formulier** of een bijgewerkt formulier voor werknemers die onderworpen zijn aan het socialezekerheidsstelsel van een lidstaat van de Economische Europese Ruimte ('EER') (anders dan België) of een bewijs van dekking voor deze werknemers die onderworpen zijn aan een socialezekerheidsstelsel van een niet-EER-lidstaat waarmee de Belgische staat een verdrag inzake sociale zekerheid heeft gesloten;
 - het **Limosa-1**-formulier voor werknemers voor wie een Limosa-aangifte verplicht is;
 - Alleen voor niet-Europese werknemers (d.w.z. onderdanen van geen enkel lid van de Europese Economische Ruimte of Zwitserland): de gecombineerde vergunning en/of elk ander document waaruit blijkt dat de werknemer gerechtigd is het Belgische grondgebied te betreden en er te verblijven en te werken;
- b) voor zelfstandige Contractanten:
 - het **Limosa-1**-formulier voor zelfstandige Contractanten voor wie een Limosa-aangifte verplicht is;
 - de **beroepskaart** (indien vereist) en/of elk ander document waaruit blijkt dat de zelfstandige Contractant gerechtigd is het Belgische grondgebied te betreden en er te werken.

De Contractant doet alle aangiften en betaalt alle bijbehorende rechten of vergoedingen.

3.5 Toegang

Voor de toegang tot de installaties van de Opdrachtgever moeten, tenzij anders overeengekomen, alle werknemers van de Contractant en die van zijn onderaannemers vooraf een **test** afleggen in één van de volgende Europese talen: Nederlands-Frans-Engels-Duits, om de kennis van de bijzondere regels en vereisten op het gebied van veiligheid, gezondheid en milieu aan te tonen. Er is geen enkele schadevergoeding mogelijk indien een werknemer de toegang geweigerd wordt.

De toegang tot de installatie, tot de gebouwen of tot de terreinen van de Opdrachtgever wordt enkel verleend aan personen, voertuigen en goederen waarvan de aanwezigheid vereist is **om strikt werkgerelateerde redenen** en dit enkel gedurende de periode nodig voor de uitvoering van de opdrachten.

De **Belgische wegcode is van** toepassing, alsook de plaatselijke voorrangs-, verbods- en gebodstekens.

Buiten de werkuren mag geen rollend materieel, gebruikt door de Contractant op de terreinen of langs de weg op de site, geparkeerd blijven tenzij met de uitdrukkelijke toelating van de Opdrachtgever en mits er gepaste veiligheidssignalisatie door de Contractant wordt aangebracht.

De toegangswegen tot de terreinen van de Opdrachtgever dienen steeds vrij te blijven, voor zowel de hulpdiensten als voor het binnenkomende en het uitgaande personeel.

3.6 Camera's - Videocamera's - Mobiele telefoons - Soortgelijke apparaten

Fotograferen, filmen of video's opnemen is alleen toegestaan voor **professionele doeleinden** en met toestemming van de contactpersoon van de Opdrachtgever.

Apparaten mogen alleen **verbinding maken met onze systemen** na goedkeuring door de contactpersoon van de Opdrachtgever.

3.7 (Werk)vergunningen en last-minute risicoanalyse (LMRA)

De werken kunnen pas beginnen nadat een werkvergunning afgeleverd werd tenzij dit expliciet anders verklaard wordt door de Opdrachtgever.

Het is ten strengste verboden onderdelen van de installatie (zoals kleppen, pompen, enz.) te bedienen zonder uitdrukkelijke toestemming, gegeven via de werkvergunning.

Indien in de grond moet gewerkt worden op terreinen in eigendom van de Opdrachtgever, is een **graafvergunning** vereist. Dit omvat ook het bv. het slaan van aardingspennen.

Alle werken waarbij warmte vrijkomt (lassen, slijpen, enz.) vereisen een **vuurvergunning**.

Voor het testen van de goede werking van een installatie is een **testvergunning** nodig tenzij expliciet anders door de Opdrachtgever verklaard wordt.

De werkvergunning houdt rekening met de **specifieke risico's** van de installaties en de veiligheidsmaatregelen die zijn genomen om de installatiegebonden risico's te beperken.

Voorafgaand aan de start van de werken, dient een last-minute risicoanalyse (LMRA) uitgevoerd te worden samen met de bij het werk betrokken werknemers en onderaannemers.

De contactpersoon van de Opdrachtgever verstrekt bovenstaande vergunningen op basis van het voorafgaande werkoverleg conform de lokale procedure.

Indien aan de werken **milieuverplichtingen** zijn verbonden, zorgt de Contractant, indien van toepassing, voor een omgevingvergunning of milieuvergunning, sloopvergunning, grondverzetvergunning (bemaling), kapvergunning, ... Alle vereiste vergunningen moeten beschikbaar en geldig zijn. De Contractant moet dit verifiëren bij de contactpersoon van de Opdrachtgever.

3.8 Werkpostinrichting

De Contractant moet zorgen voor en is verantwoordelijk voor de nodige veiligheidss**ignalisatie** en afbakening.

De Contractant houdt zich aan de specifieke afspraken rond het gebruik van **sanitaire installaties** zoals bepaald door de Opdrachtgever.

De maaltijden worden genuttigd in de daarvoor bestemde ruimtes.

De Contractant houdt zijn werkpost **proper en ordelijk**.

4 VOORSCHRIFTEN INZAKE ARBEIDSMIDDELEN EN GEVAARLIJKE PRODUCTEN GEBRUIKT DOOR DE CONTRACTANT

4.1 Algemene regels

De keuze van de arbeidsmiddelen moet **gebaseerd zijn op de risico's** en rekening houden met de **preventiehiërarchie** inzake veiligheid, gezondheid en milieu. De arbeidsmiddelen moeten aangepast zijn aan de gebruikers, goed worden onderhouden en in goede staat verkeren.

De goedkeurings- of **keuringsattesten** afgeleverd door een erkende organisatie in België dienen zich steeds bij de betreffende arbeidsmiddelen te bevinden zodat zij ter beschikking zijn van de Opdrachtgever, de externe dienst voor technische controle op de werkplaats en de met het toezicht belaste ambtenaar.

Wij onderscheiden twee situaties waarin arbeidsmiddelen kunnen worden gebruikt:

- **De Contractant brengt eigen of gehuurd materiaal mee** dat herkenbaar moet zijn als eigendom van de Contractant of onderaannemer.
- **De Contractant gebruikt het materiaal van de Opdrachtgever** na schriftelijke toestemming. De arbeidsmiddelen van de Opdrachtgever mogen slechts gebruikt worden mits toestemming van de Opdrachtgever en na ontvangst van de passende schriftelijke gebruiksinstructies. De Contractant is ertoe gehouden zich vooraf te vergewissen van hun goede staat en goede werking en het gebruik ervan gebeurt op eigen risico en verantwoordelijkheid. Gedurende de volledige gebruiksduur beheert de Contractant het materiaal conform de wetgeving. Na gebruik, of op het einde van de met de Opdrachtgever overeengekomen periode, moet de Contractant het materieel teruggeven in exact dezelfde staat als waarin hij het ontvangen heeft. Arbeidsmiddelen die bij het einde van de opdrachten niet ingeleverd worden of beschadigd zijn, zullen op kosten van de Contractant vervangen of hersteld worden. De Opdrachtgever behoudt zich het recht voor om door de Contractant een document te laten ondertekenen bij de ontvangst van het geleende materieel.

Alle arbeidsmiddelen die aan een verplichte (periodieke en/of wettelijke) controle zijn onderworpen, moeten met het oog op bovengenoemde inspecties **duidelijk worden geïdentificeerd** .

De Contractant zorgt ervoor dat hij **duurzame technologieën** en apparatuur gebruikt om de milieueffecten te verminderen.

De werknemers van de Contractant moeten beschikken over de juiste **opleiding** en/of **bekwaamheid** overeenkomstig de wetgeving. Opleidingscertificaten kunnen worden opgevraagd.

De organisatie van de werkzaamheden met inbegrip van de plaatsing van het materieel en de machines, mag de exploitatie van de site niet hinderen. Materieel mag alleen worden opgeslagen op de door de contactpersoon van de Opdrachtgever aangegeven plaats(en).

Bij het beëindigen van de werkdag doet de Contractant het nodige om zijn arbeidsmiddelen te beschermen tegen oneigenlijk gebruik. Losliggende stukken zullen van de arbeidsplaats worden verwijderd of stevig bevestigd. De Contractant is verplicht alle arbeidsmiddelen op te slaan en te beveiligen om diefstal ervan te voorkomen. In geval van diefstal kan de Opdrachtgever geenszins aansprakelijk worden gesteld. De nodige voorzorgen moeten genomen worden zodat er bij slechte weersomstandigheden, zoals storm en bliksem, geen gevaarlijke situaties kunnen ontstaan.

Alle energieverbruikers moeten indien mogelijk na de werkuren worden **afgesloten**.

4.2 Steigers

De Contractant is verplicht om gebruik te maken van een door de Opdrachtgever aangeduid **steigerbedrijf**, tenzij anders overeengekomen.

Steigers mogen alleen worden gebruikt voor het doel waarvoor zij zijn gebouwd. Gebruikers van steigers mogen geen wijzigingen aan steigers aanbrengen. Als er geen geldig keuringscertificaat aan de steiger is bevestigd, is de toegang tot de steiger **NIET** toegestaan.

Voor **zandstraal-** of **reinigingswerken** moeten opengewerkte vloeren worden gebruikt en het afval op de planken moet worden opgeruimd naarmate de werken vorderen.

De Contractant zorgt voor een passende opleiding van zijn werknemers voor het werken op steigers.

4.3 Keuze en gebruik van Persoonlijke BeschermingsMiddelen (PBM)

De Contractant zorgt voor persoonlijke beschermingsmiddelen voor zijn werknemers.

De controle op de draagplicht ervan **behoort** eveneens tot **de verantwoordelijkheid** van de Contractant.

Er geldt als algemene regel dat in alle technische installaties en op alle plaatsen die door veiligheidssignalisatie worden aangegeven, lichaamsbedekkende **werkkledij**, **veiligheidshelm**, **veiligheidsschoenen** en **een veiligheidsbril** moeten worden gedragen.

Indien de risicobeoordeling van de werken dit vereist, moeten specifieke bijkomende PBM worden toegepast ter bescherming tegen de specifieke risico's, bijvoorbeeld: gehoorbescherming, veiligheidsharnas, vizier, gezichtsbescherming beschermende pakken, handschoenen, enz.. Op de **sites van klanten** kunnen bijkomende vereisten worden opgelegd, die via de contactpersoon van de Opdrachtgever worden meegedeeld.

4.4 Keuze en gebruik van gevaarlijke producten

4.4.1 Algemeen

De Contractant beperkt de aanwezigheid van gevaarlijke stoffen tot het hoogst noodzakelijke voor de uit te voeren werken. Bij grotere hoeveelheden wordt contact genomen met de contactpersoon van de Opdrachtgever om eventuele vergunningsplicht na te gaan.

Indien een geleverde dienst leidt tot het **permanente gebruik** van chemische producten, zal de leverancier de contactpersoon van de Opdrachtgever de (e-)SDS van het product bezorgen. Als er **tijdens of na de geleverde dienst** producten op het terrein achterblijven, moeten de (e-)SDS beschikbaar zijn. In alle andere gevallen neemt de Contractant de achtergebleven chemische producten terug mee.

De Contractant staat in voor het correct beheer van de door hem gebruikte producten alsook voor het afval dat ontstaan is uit zijn gebruik van deze producten. Het is verboden gevaarlijke producten te lozen.

4.4.2 CMR/Asbest

Het gebruik van chemische agentia met carcinogene, mutagene of reprotoxische eigenschappen van categorie 1A of 1B is niet toegestaan, tenzij er geen alternatief beschikbaar is. Uitzonderingen moeten worden goedgekeurd door de contactpersoon en de preventieadviseur van de Opdrachtgever.

De Contractant kan de **asbestinventaris** op eenvoudig verzoek verkrijgen via de contactpersoon van de Opdrachtgever.

4.4.3 Opslag

Gevaarlijke stoffen moeten worden opgeslagen in de **oorspronkelijke houder** of in een speciale **stevige houder** van een materiaal dat niet wordt beschadigd door de daarin aanwezige stof. De houders moeten worden voorzien van de vereiste symbolen.

De tijdelijke opslag van gevaarlijke stoffen en oliën gebeurt in een dubbelwandige metalen container of op een opvangbak die groot genoeg is om het hele volume op te vangen.

Voertuigen voor brandstofvervoer, vulpunten voor mobiele vaten en brandstofreservoirs moeten op een ondoordringbare ondergrond worden geplaatst. Indien dit niet mogelijk is, moeten aanvullende preventieve maatregelen worden genomen om milieuschade te voorkomen.

Gravitaire vulling van mobiele tanks is verboden.

Het opslaan van ontvlambare vloeistoffen zal gebeuren in een verluchte ruimte waar normaal geen brandrisico aanwezig is. Brandbare producten (vloeistoffen of vaste stoffen) moeten worden opgeslagen in een speciale brandwerende kast (90 min).

4.4.4 REACH

Indien het gebruik van een aan de Opdrachtgever geleverd product **een vergunning vereist**, dient de Contractant toe te zien dat dit tijdig bij het Europees Agentschap voor chemische stoffen aangevraagd wordt. De Contractant stuurt een kopie van de aanvraag naar de contactpersoon van de Opdrachtgever. Hij bezorgt de Opdrachtgever ook een kopie van de vergunning zodra deze is afgegeven, alsmede de bijgewerkte (e-)SDS.

Bij **vervaardiging of invoer van producten** moet de Contractant ervoor zorgen dat de activiteiten van de Opdrachtgever niet worden onderbroken en dat de door Opdrachtgever te gebruiken stoffen vooraf en naar behoren worden geregistreerd om de levering en derhalve de activiteiten van de Opdrachtgever te kunnen voortzetten. Indien de Contractant niet de fabrikant of de importeur is, zorgt hij ervoor dat aan deze eis wordt voldaan door de desbetreffende fabrikant of importeur stroomopwaarts in de toeleveringsketen.

5 INCIDENTEN, ONGEVALLLEN EN NOODSITUATIES

5.1 Incidenten en arbeidsongevallen

Elk incident (arbeidsongevallen, bijna-ongevallen, eerste hulp, gevaarlijke situaties, milieu-incidenten en -ongevallen, veiligheidsincidenten) moet **onmiddellijk** worden gemeld aan de contactpersoon van De Opdrachtgever. De Contractant is verantwoordelijk voor het voeren van het ongevallenonderzoek binnen de termijnen die door de wetgeving bepaald zijn.

Wanneer het gaat om een ernstig arbeidsongeval volgens de definitie in de toepasselijke regelgeving, moet het omstandig verslag in overleg tussen alle partijen worden opgesteld.

Voor zeer ernstige of dodelijke ongevallen en ernstige schierincidenten is de Contractant ertoe gehouden mee te werken aan de grondige analyses gevraagd door de Opdrachtgever.

Bijkomend gelden volgende termijnen inzake rapportering:

- Onmiddellijk: melding
- Binnen de 24u: eerste overlegmeeting voor de door de Opdrachtgever bepaalde ernstige incidenten/ongevallen
- Binnen de 48u: eerste overlegmeeting voor alle andere incidenten/ongevallen
- Binnen de 10 kalenderdagen: overzicht van de feiten en actieplan.
- Binnen de 20 kalenderdagen: finaal onderzoeksrapport inclusief feitenboom analyse, preventieve en correctieve maatregelen.

De Opdrachtgever eigent zich het recht toe om deel te nemen aan de analyse van de grondoorzaak en het vastleggen van de gepaste preventieve en correctieve maatregelen.

5.2 Milieu-incidenten en -ongevallen

In geval van een incident dat een impact kan hebben of heeft op het milieu (bv. rook, morsen, bodemverontreiniging, verontreiniging van de riolering, verontreiniging van de waterlopen, geluidshinder, enz.) moet de Opdrachtgever **onmiddellijk op de hoogte worden gebracht** door het lokale noodnummer te bellen en moeten zo snel mogelijk alle maatregelen worden genomen die kunnen helpen om de schade te beperken, zonder zichzelf in gevaar te brengen.

Alle **milieu-incidenten** moeten worden onderzocht en behandeld overeenkomstig de geldende voorschriften. De contractant voorziet het nodige absorptiemateriaal op de werf of tijdens de werken waar van toepassing.

5.3 Noodsituaties

De Contractant moet zich houden aan de **lokale noodprocedures** van de Opdrachtgever.

6 RECHTVAARDIGE VEILIGHEIDS- EN GEZONDHEIDSCULTUUR

Het bevorderen van een rechtvaardige gezondheids- en veiligheidscultuur is een doorslaggevende factor voor het elimineren van ongevallen, en zeker de ernstigste. De bevordering van een cultuur van rechtvaardigheid vereist de invoering van een systeem van erkenning van deugdzaam gedrag en evenredige sancties voor de eventuele niet-naleving van gezondheids- en veiligheidsvoorschriften.

Elke inbreuk moet grondig worden geanalyseerd. De Opdrachtgever is voorstander van deugdzaam gedrag en erkent het recht om fouten te maken, maar pleit voor een billijke bestraffing van elke afwijking van de regel.

De Contractant werkt een systeem van erkenning en sancties uit voor zijn medewerkers en onderaannemers en neemt het op in zijn VGM-plan. De Contractant is tevens onderhevig aan het erkennings- en sanctiebeleid van de Opdrachtgever.

7 EVALUATIE

De VGM-prestaties van de Contractant worden regelmatig geëvalueerd tijdens de uitvoering van het contract aan de hand van de volgende criteria :

- naleving van de VGM-vereisten, in het bijzonder de 5 basisprincipes van het No Life at Risk-programma van ENGIE;
- het transparantieniveau in het bijzonder het melden van gevaarlijke situaties of handelingen, goede praktijken en het uitvoeren van VGM-rondgangen;
- de betrokkenheid en het leiderschap van de Contractant;
- de toepassing van een rechtvaardige veiligheids-en gezondheidscultuur;
- het beheer van de onderaannemers.